

بسم الله الرحمن الرحيم

جناب آقای مهدیان مدیر عامل محترم بانک توسعه تعاون

مدیر عامل محترم بانک توسعه صادرات ایران

مدیر عامل محترم بانک سپه

جناب آقای مهری مدیر عامل محترم بانک صنعت و معدن

جناب آقای خدازحمی مدیر عامل محترم بانک کشاورزی

مدیر عامل محترم بانک ملی ایران

جناب آقای شایان مدیر عامل محترم بانک مسکن

جناب آقای شبیری مدیر عامل محترم شرکت دولتی پست بانک

مدیر عامل محترم بانک تجارت

جناب آقای لکهنی مدیر عامل محترم بانک رفاه کارگران

مدیر عامل محترم بانک ملت

جناب آقای منیدی مدیر عامل محترم بانک صادرات ایران

جناب آقای فطانت مدیر عامل محترم بانک آینده

جناب آقای بلگوری مدیر عامل محترم بانک اقتصاد نوین

جناب آقای پورسعيد مدیر عامل محترم بانک ایران زمین

جناب آقای پرویزیان مدیر عامل محترم بانک پارسیان

جناب آقای قاسمی مدیر عامل محترم بانک پاسارگاد

جناب آقای عقيلي گرهانی مدیر عامل محترم بانک خاورمیانه

جناب آقای گویمی مدیر عامل محترم بانک دی

جناب آقای معرفت مدیر عامل محترم بانک سامان

جناب آقای قدسی مدیر عامل محترم بانک سرمایه

جناب آقای ايعانی مدیر عامل محترم بانک سینا

جناب آقای درخشنده مدیر عامل محترم بانک شهر

مدیر عامل محترم بانک گاز آفرین

جناب آقای خانی مدیر عامل محترم بانک گردشگری

مدیر عامل محترم بانک مشترک ایران - ولزوللا

جناب آقای حبیبی زاده مدیر عامل محترم بانک قرض الحسنه رسالت

جناب آقای اکبری مدیر عامل محترم بانک قرض الحسنه مهر ایران

جناب آقای جوادى مدیر عامل محترم موسسه اعتباری غیربانکی ملل

جناب آقای مطهری مطلق رئیس محترم هیأت سرپرستی موسسه اعتباری غیربانکی توسعه

جناب آقای لنگری رئیس محترم هیأت سرپرستی موسسه اعتباری غیربانکی نور

رئیس محترم هیأت سرپرستی موسسه اعتباری غیربانکی قاصصین

ماده ۱۰- مؤسسه اعتباری موظف است قبل از افتتاح حساب سپرده قرض الحسنه پس انداز جدید یا حساب سپرده سرمایه گذاری کوتاه مدت عادی جدید برای اشخاص محجور، در خصوص وجود حساب های سپرده مشابه در سایر مؤسسات اعتباری، از سامانه سیاح در بانک مرکزی استعلام نماید.

ماده ۱۱- مؤسسه اعتباری موظف است پیش از افتتاح حساب سپرده به نام شخص محجور، اطلاعات زیر را در قالب فرم های مربوط از متقاضی افتتاح حساب سپرده، اخذ و در رخ نمای (پرو فایل) شخص محجور نگهداری نماید:

۱۱-۱- هدف از افتتاح حساب؛ شامل یک یا چند مورد از موارد زیر:

- پرداخت مخارج شخص محجور؛
- پس انداز یا سرمایه گذاری به نفع شخص محجور؛
- انجام عملیات بانکی متعلق به شخص محجور که به دلیل بروز شرایط خاص مانند تحقق وراثت شخص محجور، غیر قابل اجتناب باشد.

۱۱-۲- تعداد حساب سپرده شخص محجور در سایر مؤسسات اعتباری؛

۱۱-۳- پیش بینی مجموع مبالغ واریزی و برداشتی به ازای حساب سپرده شخص محجور نزد مؤسسه اعتباری در مقاطع زمانی ماهانه، سه ماهه و سالانه؛

۱۱-۴- پیش بینی نحوه واریز وجوه به حساب سپرده شخص محجور نزد مؤسسه اعتباری؛ شامل یک یا چند مورد از موارد زیر:

- واریز نقدی؛
  - واریز از طریق نقل و انتقالات الکترونیکی؛
  - واریز از طریق واگذاری چک به حساب؛
- ۱۱-۵- پیش بینی علت واریز وجوه به حساب سپرده شخص محجور نزد مؤسسه اعتباری؛ شامل یک یا چند مورد از موارد زیر:

- واریزهای حاصل از انواع سرمایه گذاری، یا ذکر جزئیات؛
- واریزهای حاصل از انجام عملیات بانکی متعلق به شخص محجور که به دلیل بروز شرایط خاص مانند تحقق وراثت شخص محجور، غیر قابل اجتناب باشد؛ یا ذکر جزئیات؛

• واریزها برای تأمین مخارج زندگی شخص محجور، با ذکر مشخصات شخص

واریزکننده/واریزکنندگان؛

• سایر انواع واریزها، با ذکر توضیحات تکمیلی؛

۱۱-۹- پیش‌بینی مجموع مخارج ماهانه شخص محجور.

ماده ۱۲- مؤسسه اعتباری موظف است، آستانه مجاز مجموع مبالغ برداشت حضوری از کلیه حسابهای سپرده متعلق به شخص محجور را به روزانه مبلغ پانصد میلیون ریال و ماهانه مبلغ پنج میلیارد ریال محدود نماید.

تبصره ۱- مؤسسه اعتباری مجاز است در صورت درخواست دارنده حق برداشت از حساب سپرده شخص محجور مبنی بر ضرورت برداشت حضوری وجه بیش از آستانه‌های مجاز تعیین شده در این ماده، برداشت وجه را منوط به طی اقدامات زیر نماید:

• تکمیل قسمت (فیاد) "بابت" در فرم‌های مربوط؛

• ارائه اسناد مثبته دال بر ارتباط وجوه مورد تقاضا برای برداشت، با منافع شخص محجور.

تبصره ۲- برداشت از حساب سپرده شخص محجور به منظور انتقال به حساب سپرده یا سپرده‌های دیگر شخص محجور در همان مؤسسه اعتباری یا مؤسسه اعتباری دیگر، مشمول این ماده نمی‌گردد.

تبصره ۳- مؤسسه اعتباری باید نظامات کنترل داخلی را به نحوی طراحی نماید که از حسن اجرای این ماده به صورت سیستمی اطمینان حاصل شود.

ماده ۱۳- اختصاص هر گوله ابزار پرداخت به حساب سپرده اشخاص بالاتر از (۱۲) سال تمام تا (۱۸) سال تمام با رعایت مقررات مربوط، مجاز است. آستانه مجاز مجموع مبالغ برداشت از طریق دستگاههای پرداخت غیرحضوری از کلیه حسابهای سپرده متعلق به این اشخاص، روزانه مبلغ یکصد و پنجاه میلیون ریال و ماهانه مبلغ پانصد میلیون ریال می‌باشد.

تبصره- حداکثر تراکنش خرید روزانه از هر کارت متعلق به اشخاص بالاتر از (۱۲) سال تمام تا (۱۸) سال تمام مبلغ یکصد و پنجاه میلیون ریال و مجموع تراکنش‌های انجام شده خرید با کل کارتها در شبکه بانکی برای اشخاص مذکور، روزانه پانصد میلیون ریال می‌باشد. در هر حال، مجموع تراکنش‌های خرید یا کارت‌های اختصاص یافته به حساب‌های سپرده اشخاص بالاتر از (۱۲) سال تمام تا (۱۸) سال تمام در هر ماه نباید از یک میلیارد ریال فراتر رود.

ماده ۱۴- اختصاص ابزار پرداخت به حساب سپرده اشخاص بالاتر از (۷) سال تمام تا (۱۲) سال تمام، فقط در قالب اعطای کارت پرداخت فیزیکی مجاز است. حداکثر تراکنش خرید روزانه از هر کارت متعلق به اشخاص بالاتر از (۷) سال تمام تا (۱۲) سال تمام، مبلغ یکصد میلیون ریال و مجموع تراکنش‌های انجام شده خرید با کل کارت‌ها در شبکه بانکی برای اشخاص مذکور، روزانه سیصد میلیون ریال تعیین می‌گردد. در هر حال، مجموع تراکنش‌های خرید با کارت‌های اختصاص یافته به حساب‌های سپرده اشخاص بالاتر از (۷) سال تمام تا (۱۲) سال تمام در هر ماه نباید از پانصد میلیون ریال فراتر رود.

ماده ۱۵- اختصاص هرگونه ابزار پرداخت به حساب‌های سپرده اشخاص کمتر از (۷) سال تمام ممنوع است.

ماده ۱۶- اختصاص ابزار پرداخت به حساب سپرده مجانبین و اشخاص غیررشد بالاتر از (۱۸) سال تمام، فقط در قالب اعطای کارت پرداخت فیزیکی مجاز است. حداکثر تراکنش خرید روزانه از هر کارت متعلق به این اشخاص مبلغ یکصد و پنجاه میلیون ریال و مجموع تراکنش‌های انجام شده خرید با کل کارت‌ها در شبکه بانکی برای اشخاص مذکور، روزانه پانصد میلیون ریال می‌باشد. در هر حال، مجموع تراکنش‌های خرید با کارت‌های اختصاص یافته به حساب‌های سپرده مجانبین و اشخاص غیررشد بالاتر از (۱۸) سال تمام در هر ماه نباید از یک میلیارد ریال فراتر رود.

ماده ۱۷- بانک مرکزی بر مبنای شناسه حتمی هر ابزار پذیرش، فهرست اصنافی که امکان پذیرش ابزار پرداخت اشخاص محجور توسط آن‌ها مجاز نمی‌باشد را به شرکت‌های خدمات پرداخت و مؤسسات اعتباری برای اعمال محدودیت‌های مقتضی و اطلاع‌رسانی به دارندگان ابزارهای پذیرش و مشتریان اعلام می‌نماید. تبصره ۵- مصادیق اصناف موضوع این ماده در کمیسیون مقررات و نظارت مؤسسات اعتباری بانک مرکزی تعیین و اعلام خواهد شد.

ماده ۱۸- به منظور اعمال کنترل نماینده قانونی بر تراکنش‌های غیرحضوری شخص کمتر از (۱۸) سال تمام، مؤسسه اعتباری مجاز است بنا به درخواست نماینده قانونی شخص مزبور و با رعایت استانداردهای مقرر، نسبت به تعیین سقف قابل انعطاف برای مبلغ و تعداد تراکنش‌های پرداخت قابل انجام از طریق ابزار پرداخت، در بازه زمانی مشخص اقدام نماید.

ماده ۱۹- ارائه خدمات زیر به اشخاص محجور مجاز نمی‌باشد. ارائه سایر خدمات بانکی به اشخاص محجور، منوط به رعایت مقررات مبارزه با پولشویی و تأمین مالی تروریسم و پذیرش ریسک‌های مترتبه، بلامانع است.

- اعطای هرگونه ابزار پذیرش؛
- اعطای انواع تسهیلات و قبول انواع تعهدات با موضوعات تجاری؛
- اجاره صندوق امانات؛
- خرید و فروش ارز اعم از نقدی و حواله‌ای.

تبصره- اجاره صندوق امانات به مجازین و اشخاص غیررشد بالاتر از (۱۸) سال تمام بلامانع است.

فصل سوم- سایر

ماده ۲۰- مؤسسه اعتباری موظف است با لحاظ دانش اطلاعات موضوع ماده (۱۱) این دستورالعمل، سامانه شناسایی معاملات و عملیات مشکوک به پولشویی خود را به نحوی طراحی نماید که هرگونه به کارگیری یا استفاده از خدمات ارائه شده به اشخاص محجور توسط غیر، اعم از نماینده قانونی، به طرق مخفی قابل شناسایی باشد.

ماده ۲۱- مؤسسه اعتباری موظف است پیش از ارائه هرگونه محصول، خدمت و روش ارائه (کانال) جدید و ویژه مرتبط با اشخاص محجور، از جمله تخصیص کارت‌های پرداخت خانواده، دانش‌آموزی و موارد مشابه، از رعایت ضوابط این دستورالعمل اطمینان حاصل نماید.

ماده ۲۲- مؤسسه اعتباری موظف است رویه‌هایی را اتخاذ کند که پس از رفع حجر، بلافاصله نسبت به خلع سمت نماینده قانونی اقدام نموده و زمینه را برای بهره‌برداری مستقیم مشتری از خدمات بانکی فراهم نماید. سلب حق برداشت از مادر (موضوع تبصره ۱ ماده ۶)، صرفاً باید پس از رسیدن مشتری به سن (۱۸) سال تمام صورت پذیرد.

ماده ۲۳- نحوه و حدود ارائه خدمات بانکی به اشخاص محجور خارجی در مؤسسه اعتباری، در چارچوب ضوابط اجرایی موضوع ماده (۷۳) آیین‌نامه و اصلاحات و الحاقات بعدی آن امکان‌پذیر می‌باشد. تا زمان ابلاغ ضوابط مذکور، رعایت مفاد دستورالعمل اجرایی التناج حساب سپرده ریالی برای اشخاص خارجی، مصوب یک‌هزار و دویست و بیست و هفتمین جلسه مورخ ۱۳۹۵/۱۰/۱۴ شورای پول و اعتبار و دستورالعمل نحوه صدور کارت پرداخت ریالی برای اشخاص حقیقی خارجی، مصوب جلسه مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۱۰ کمیسیون مقررات و نظارت مؤسسات اعتباری بانک مرکزی الزامی است.

ماده ۲۴- این دستورالعمل از تاریخ ابلاغ لازم‌الاجرا می‌باشد. مؤسسه اعتباری موظف است حداکثر ظرف مدت شش ماه پس از ابلاغ این دستورالعمل، تمامی نرم‌افزارها و سیستم‌های اطلاعاتی خود را به نحوی ساماندهی نماید که تکالیف مندرج در این دستورالعمل، از جمله ممنوعیت‌ها و محدودیت‌های مربوط به اشخاص معجور، به صورت سامانه‌ای پیاده سازی گردند.

ماده ۲۵- در مورد مشتریان فعلی مؤسسات اعتباری که در شمول اشخاص مشمول این دستورالعمل قرار می‌گیرند، با اطلاع‌رسانی مقتضی به آن‌ها از طریق مؤسسات اعتباری و با لحاظ فرصت سه ماهه و به طرقی از جمله مسدود نمودن حساب‌های مازاد و غیرفعال کردن ابزارهای پرداخت، نسبت به تطبیق نحوه ارائه خدمات بانکی به آن‌ها با مفاد این دستورالعمل اقدام خواهد شد.

ماده ۲۶- بانک مرکزی مجاز است حدود مذکور در این دستورالعمل را در مقاطع زمانی مشخص براساس رشد شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی متناسباً به‌روزرسانی نماید.

ماده ۲۷- تخلف از اجرای مفاد این دستورالعمل، مشمول مجازات‌های انتظامی موضوع ماده (۴۴) قانون پولی و بانکی کشور، مصوب سال ۱۳۵۱ با اصلاحات و الحاقات بعدی می‌باشد.

ماده ۲۸- بانک مرکزی پس از گذشت یک‌سال از اجرای این دستورالعمل و دریافت بازخوردها و بررسی آثار اجرای آن، متناسباً نسبت به اعمال اصلاحات لازم در دستورالعمل اقدام می‌نماید.

«دستورالعمل اجرایی تعیین حدود ارائه خدمات بانکی به اشخاص معجور در مؤسسات اعتباری» در (۲۸) ماده و (۱۰) تبصره در چهل و دومین جلسه مورخ ۱۴۰۰/۰۸/۲۲ هیأت عامل بانک مرکزی به تصویب رسید.

با سلام؛

احتراماً، همان گونه که استحضار دارند به موجب ماده (۶۷) آیین نامه اجرایی ماده (۱۴) الحاق قانون مبارزه با پولشویی مصوب جلسه مورخ ۱۳۹۸/۰۷/۲۱ هیأت محترم وزیران، بانکها و مؤسسات اعتباری غیربانکی مکلفاند به منظور پایش مستمر ارباب رجوع در فرآیند شناسایی معمول و نیز ارزیابی ریسک برقراری تعاملات کاری با آنها، نسبت به تعیین سطح فعالیت ارباب رجوع اقدام نمایند. در این میان، تعیین سطح فعالیت اشخاص محجور اعم از اشخاص کمتر از (۱۸) سال تمام، مجالین و اشخاص غیر رشید که به موجب ماده (۷۰) آیین نامه مذکور ارائه هر گونه خدمات که کاربرد آنها صرفاً در فعالیت های تجاری توجیه دارد و برای شخص تعهدآور است، به اشخاص یاد شده ممنوع می باشد، از اهمیت دوجندانی برخوردار است. اگر چه برای تعیین سطح فعالیت مشتریان، آگاهی از اطلاعات اقتصادی از جمله اطلاعات شغلی، درآمدهای حاصل از شغل، درآمدهای غیر شغلی و نیز اطلاعات عملیات تجاری آنها نقش کلیدی دارد. لیکن تعیین سطح فعالیت اشخاص محجور، به جهت محدود بودن اقلام اطلاعات اقتصادی آنها با سهولت و سرعت بیشتری قابل انجام است. با عنایت به مراتب مذکور و در اجرای تبصره (۱) ماده (۱۱۲) آیین نامه یاد شده، مقرراتی با عنوان «دستور العمل اجرایی تعیین حدود ارائه خدمات بانکی به اشخاص محجور در مؤسسات اعتباری» تدوین شد و در جلسه مورخ ۱۴۰۰/۰۸/۲۲ هیأت عامل محترم بانک مرکزی مورد تأیید قرار گرفت. دستور العمل اخیرالذکر مشتمل بر الزامات مهمی است که از جمله اهم آنها می توان به موارد زیر اشاره نمود:

- ارائه خدمات بانکی اعم از اعطای هر گونه ابزار پذیرش، اعطای انواع تسهیلات و قبول انواع تعهدات با موضوعات تجاری، افتتاح و نگهداری حساب سپرده قرض الحسنه جاری با یا بدون دسته چک و خرید و فروش ارز اعم از نقدی و حواله ای به اشخاص محجور مجاز نمی باشد. اجازه صندوق ایانات به اشخاص کمتر از (۱۸) سال نیز ممنوع گردیده است.
- مؤسسه اعتباری، مجاز به افتتاح و نگهداری پیش از یک حساب سپرده قرض الحسنه پس انداز و یک حساب سپرده سرمایه گذاری کوتاه مدت عادی به نام هر شخص محجور نمی باشد.
- افتتاح حساب سپرده به صورت مشترک با اشخاص محجور مجاز نمی باشد.
- افتتاح حساب سپرده قرض الحسنه پس انداز و حساب سپرده سرمایه گذاری کوتاه مدت عادی به نام هر شخص محجور مجموعاً در بیش از دو (۲) مؤسسه اعتباری مجاز نمی باشد. بانک مرکزی شرایط اجرای آن را از طریق سامانه سیاح فراهم می نماید.
- اختصاص هر گونه ابزار پرداخت به حساب های سپرده اشخاص کمتر از (۷) سال تمام ممنوع است. اختصاص ابزار پرداخت به حساب های سپرده اشخاص بالاتر از (۷) سال تمام تا (۱۲) سال تمام و نیز

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

مدیریت کل مقررات، مجوزهای بانکی و مبارزه با پولشویی

اداره مبارزه با پولشویی و تأمین مالی تروریسم

**دستورالعمل اجرایی تعیین حدود ارائه خدمات
بانکی به اشخاص محجور در مؤسسات اعتباری**

پاییز ۱۴۰۰

بسمه تعالی

"با صلوات بر محمد و آل محمد"

«دستورالعمل اجرایی تعیین حدود ارائه خدمات بانکی به اشخاص معجور در مؤسسات اعتباری»

در اجرای تکالیف مقرر در تبصره (۱) ماده (۱۱۲) و مواد (۶۷) و (۷۰) این نامه اجرایی ماده (۱۴) الحاقی قانون مبارزه با پولشویی، مصوب جلسه مورخ ۱۳۹۸/۰۷/۲۱ هیأت محترم وزیران و با هدف تبیین حدود و نحوه ارائه خدمات بانکی به اشخاص معجور (صغار، مجانین و اشخاص غیر رشید) در مؤسسات اعتباری، «دستورالعمل اجرایی تعیین حدود ارائه خدمات بانکی به اشخاص معجور در مؤسسات اعتباری» که از این پس به اختصار «دستورالعمل» نامیده می‌شود، به شرح زیر تدوین می‌گردد:

فصل اول - تعاریف و کلیات و گستره شمول

ماده ۱- اصطلاحات مندرج در این دستورالعمل در معانی مشروح زیر به کار می‌رود:

۱- **آیین نامه:** آیین نامه اجرایی ماده (۱۴) الحاقی قانون مبارزه با پولشویی، مصوب جلسه مورخ ۱۳۹۸/۰۷/۲۱ هیأت وزیران ابلاغی به موجب بخشنامه شماره ۹۸/۲۶۳۵۰ مورخ ۱۳۹۸/۰۸/۰۴ بانک مرکزی؛

۲- **بانک مرکزی:** بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران؛

۳- **مؤسسه اعتباری:** بانک یا مؤسسه اعتباری غیربانکی که به موجب قانون و یا با مجوز بانک مرکزی تأسیس شده و تحت نظارت آن بانک قرار دارد در این دستورالعمل شعبه بانک خارجی در ایران نیز در شمول مؤسسه اعتباری محسوب می‌شود؛

۴- **اشخاص صغیر:** کلیه اشخاصی که به حد بلوغ شرعی (اناث ۹ سال تمام و ذکور ۱۵ سال تمام) نرسیده باشند؛

۵- **اشخاص معجور:** اشخاص معجور اشخاصی هستند که به موجب قانون از تصرف در اموال و حقوق مالی خود ممنوع می‌باشند در این دستورالعمل، اشخاص معجور مشتمل بر موارد ذیل است:

- اشخاص کمتر از (۱۸) سال تمام؛ شامل اشخاص صغیر و اشخاص بالغ غیر رشید که رشد آنها از سوی دادگاه صالحه تشخیص داده نشده است؛
- اشخاص غیر رشید و مجنون؛ شامل اشخاص غیر رشید بالاتر از (۱۸) سال تمام و اشخاص مجنون که شناسه یکتای هویتی آنها به علت قرار داشتن در شرایط حجر، تعلیق شده است؛

۶- نماینده قانونی: هر شخصی که به موجب قانون، ولایت یا قسمت شخص مجبور را به عهده دارد و

یا به حکم دادگاه صالحه به عنوان قیم مجبور منصوب شده است؛

۷- رفع حجر: وقوع هر یک از شرایط زیر موجب رفع حجر است:

۷-۱- عبور از حد سنی (۱۸) سال تمام؛

۷-۲- دریافت و ارائه حکم رشد از دادگاه صالحه از سوی اشخاص بالغ کمتر از (۱۸) سال تمام؛

۷-۳- رفع تعلیق از شناسه یکتای هویت اشخاص غیر رشید بالاتر از (۱۸) سال تمام و اشخاص مجنون،

۸- حساب سپرده: حساب سپرده قرض الحسنه پس انداز و حساب سپرده سرمایه گذاری مدت دار اعم از

سپرده سرمایه گذاری کوتاه مدت عادی، سپرده سرمایه گذاری کوتاه مدت ویژه و سپرده سرمایه گذاری

بلند مدت؛

۹- حساب ساز: حساب یا حساب هایی که بیش از تعداد مجاز حساب سپرده در این دستورالعمل و یا سایر

ضوابط ابلاغی توسط بانک مرکزی، در هر مؤسسه اعتباری افتتاح شده باشد؛

۱۰- ابزار پرداخت: انواع کارت های فیزیکی یا مجازی و یا هر روش و ابزاری که مؤسسه اعتباری در اختیار

دارنده آن قرار می دهد و برای وی امکان دریافت، پرداخت و یا انتقال وجه را به شخص دیگر فراهم می سازد؛

۱۱- ابزار پذیرش: دستگاهی فیزیکی یا سامانه ای الکترونیکی که می توان با استفاده از ابزار پرداخت نسبت

به انجام عملیات دریافت، پرداخت و یا انتقال وجه اقدام کرد؛

۱۲- نقل و انتقالات الکترونیکی: هر گونه عملیات بانکی که از طریق ابزارهای الکترونیکی انجام شود و به

ازای آن مبلغی از حساب سپرده مشتری نزد مؤسسه اعتباری به حساب ذینفع در آن مؤسسه اعتباری یا

مؤسسه اعتباری دیگر منتقل گردد؛

۱۳- برداشت: هر نوع تراکنشی که به ازای آن، موجودی حساب سپرده شخص مجبور نزد مؤسسه اعتباری

بدهکار می شود، از جمله برداشت وجه نقد، انتقال وجه (واریز به)، خرید و پرداخت قبوض؛

۱۴- درگاه پرداخت: مجموعه ای از سخت افزار و نرم افزار که امکان انتقال اطلاعات بین یک ابزار پذیرش

با مؤسسه اعتباری را فراهم آورد؛

۱۵- درگاه پرداخت غیر حضوری: به درگاه پرداختی گفته می شود که اخذ خدمات بانکی بدون مراجعه

حضوری مشتری به متصدی مؤسسه اعتباری انجام می شود؛

۱۶- شرکت خدمات پرداخت؛ شرکت ارائه دهنده خدمات پرداخت که مجوز فعالیت خود را از بانک مرکزی دریافت کرده است؛

۱۷- **شناسه یکتای هویتی:** شناسه‌ای منحصر به فرد که برای هر یک از اشخاص حقیقی و حقوقی، اعم از ایرانی و خارجی تعیین و اختصاص داده می‌شود. شماره ملی اشخاص حقیقی ایرانی، شناسه ملی اشخاص حقوقی ایرانی و شماره اختصاصی اشخاص خارجی، شناسه یکتای هویتی محسوب می‌شوند.

ماده ۲- گستره شمول این دستورالعمل منحصر به تعیین حدود ارائه خدمات بانکی به اشخاص محجور در مؤسسات اعتباری و الزامات اختصاصی مرتبط با آن‌هاست. ضوابط مربوط به چگونگی شناسایی اشخاص محجور و نماینده قانونی آن‌ها، رویه‌های مربوط به ارائه خدمات بانکی به این اشخاص و موارد مشابه، تابع مقررات خاص خود می‌باشند.

ماده ۳- مؤسسه اعتباری که قصد ارائه خدمات بانکی به اشخاص محجور را دارد مکلف است سیاست‌ها، رویه‌ها و فرایندهای مشخص و شفافی را تهیه و پس از تصویب در هیأت مدیره، برای اجرا به واحدهای ذی‌ربط ابلاغ نماید. این سیاست‌ها، رویه‌ها و فرایندها علاوه بر لحاظ قوانین و مقررات مربوط، از جمله مفاد این دستورالعمل، باید متضمن ایجاد اطمینان کافی نسبت به عدم استفاده و بهره‌برداری از خدمات بانکی ارائه شده به اشخاص محجور توسط سایر اشخاص، از جمله نماینده قانونی اشخاص محجور، باشند.

ماده ۴- هیأت مدیره مؤسسه اعتباری مسئول نظارت بر مدیریت ریسک‌های مرتبط به ارائه خدمات بانکی به اشخاص محجور می‌باشد. هیأت مدیره مؤسسه اعتباری مکلف است از استقرار مدیریت ریسک اثربخش و تعیین مسئولیت‌های ارگان ذی‌ربط مؤسسه اعتباری حین ارائه خدمات بانکی به اشخاص محجور اطمینان حاصل نماید.

ماده ۵- مؤسسه اعتباری که ارائه خدمات بانکی به اشخاص محجور را در چارچوب اهداف و مدل کسب و کار خود تعیین ننموده باشد مجاز است پس از تصویب هیأت مدیره و اخذ مجوز قبلی از بانک مرکزی، با اطلاع‌رسانی مقتضی از اقتضای حساب سپرده برای اشخاص محجور و نیز ارائه خدمات مبتنی بر حساب به آن‌ها امتناع نماید.

فصل دوم - حدود ارائه خدمات بانکی به اشخاص معجور در مؤسسات اعتباری

ماده ۶- افتتاح حساب سپرده به نام شخص معجور در صورت دریافت درخواست افتتاح حساب سپرده از سوی نماینده قانونی شخص معجور، مجاز می باشد. حق برداشت از هر یک از این حسابها تا رفع حجر، فقط با نماینده قانونی شخص معجور است.

تبصره ۱- مادر می تواند به نام فرزند صغیر خود، حساب سپرده افتتاح نماید. حق برداشت از این حساب سپرده تا زمان رسیدن صغیر به سن (۱۸) سال تمام فقط با مادر است.

تبصره ۲- اشخاص بالای ۱۲ سال تمام شمسی می توانند به نام خود در مؤسسه اعتباری حساب سپرده قرض الحسنه پس انداز افتتاح نمایند. حق برداشت از این حساب سپرده، منحصرأ با دارنده آن می باشد. دارندگان این حسابها می توانند پس از رسیدن به سن (۱۵) سال تمام شمسی از حساب سپرده خود برداشت نمایند.

ماده ۷- مؤسسه اعتباری مجاز به افتتاح و نگهداری بیش از یک حساب سپرده قرض الحسنه پس انداز و یک حساب سپرده سرمایه گذاری کوتاه مدت عادی به نام هر شخص معجور نمی باشد.

تبصره ۱- افتتاح حساب سپرده سرمایه گذاری بلندمدت و نیز حساب سپرده سرمایه گذاری کوتاه مدت ویژه به نام اشخاص معجور مشمول محدودیت های مقرر در این ماده نمی شود.

تبصره ۲- افتتاح حساب سپرده به صورت مشترک با اشخاص معجور، مجاز نمی باشد.

ماده ۸- افتتاح حساب سپرده قرض الحسنه جاری اعم از یا دسته چک یا بدون دسته چک، به صورت انفرادی یا مشترک برای اشخاص معجور ممنوع می باشد.

ماده ۹- افتتاح حساب سپرده قرض الحسنه پس انداز و سپرده سرمایه گذاری کوتاه مدت عادی به نام هر شخص معجور، مجموعاً در بیش از دو مؤسسه اعتباری مجاز نمی باشد. در صورت وجود حساب های سپرده مذکور در این ماده به نام شخص معجور در دو مؤسسه اعتباری، افتتاح حساب سپرده قرض الحسنه پس انداز جدید یا حساب سپرده سرمایه گذاری کوتاه مدت عادی جدید در مؤسسه اعتباری دیگر، پس از بستن حساب های سپرده قبلی حداقل در یک مؤسسه اعتباری امکان پذیر می باشد.